

ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Військового інституту
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

генерал-майор В.В. БАЛАБІН
"22" _____ 2013 р.

ПРОГРАМА

комплексного державного екзамену
курсантів п'ятого курсу Військового інституту Київського національного
університету імені Тараса Шевченка

Спеціальність: 7.03020101 Міжнародні відносини
Спеціалізація: Міжнародні відносини у військовій сфері

ПОГОДЖЕНО

Заступник начальника Військового
інституту Київського національного
університету імені Тараса Шевченка з
навчальної роботи

полковник

"18"

В.Л. КИРИК
2013 р.

Розглянута та ухвалена на засіданні
Вченої ради Військового інституту
Київського національного
університету імені Тараса Шевченка

Протокол № 3 від 21.11 2013 р.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вивчення навчальних дисциплін “Інформаційно-аналітичне забезпечення міжнародного військового співробітництва”, “Актуальні аспекти міжнародного військового співробітництва України з країнами СНД”, “Міжнародна та європейська безпека”, “Україна в світовій політиці”, які виносяться на комплексний державний екзамен має за мету опанування майбутніми офіцерами теоретичними знаннями та практичними навичками у галузі міжнародного співробітництва Міністерства оборони України та Збройних Сил України відповідно до кваліфікації офіцера військового управління тактичного рівня та готовністю до виконання функціональних обов’язків в умовах сучасного бою; застосування різних прийомів та способів передачі інформації на основі закономірностей процесу перекладу і положень мовознавства та теорії комунікації.

В результаті вивчення навчальних дисциплін “Інформаційно-аналітичне забезпечення міжнародного військового співробітництва”, “Актуальні аспекти міжнародного військового співробітництва України з країнами СНД”, “Міжнародна та європейська безпека”, “Україна в світовій політиці” курсанти повинні

знати:

- основні закономірності і особливості міжнародного військового співробітництва в сучасних умовах;
- історію становлення і розвитку міжнародних організацій, воєнно-політичних блоків, міжнародного військового співробітництва;
- основні напрями і завдання зовнішньої політики України;
- організаційну структуру ООН та інших міжнародних організацій, які функціонально забезпечують підтримання миру та безпеки;
- основні нормативно-правові акти України та відомчі керівні документи з питань євроатлантичної інтеграції;
- організаційну структуру НАТО. Завдання основних структурних підрозділів воєнної складової Альянсу;
- вимоги військово-політичного керівництва України до організації і здійснення міжнародного військового співробітництва;
- основні виклики міжнародній безпеці;
- сутнісні складові міжнародної безпеки;
- основні складові боротьби з міжнародним тероризмом;
- завдання командирів і штабів Збройних сил України щодо участі в організації і веденні міжнародного військового співробітництва;
- основні форми і способи міжнародного військового співробітництва;
- функціональні обов’язки при проходженні військової служби в структурах міжнародного військового співробітництва Міністерства оборони і Збройних Сил України;
- порядок розробки, погодження та подання на розгляд проектів Указів Президента України, законів України, постанов Кабінету Міністрів України, наказів і директив Міністра оборони України та начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України.

уміти:

- застосовувати на практиці вимоги керівних документів щодо підготовки та ведення міжнародного співробітництва;
- вести роботу щодо збору, обробки та аналізу інформації із застосуванням комп'ютерних систем;
- оформляти документи згідно вимогами штабної культури та нормативів службового діловодства;
- застосовувати технології організації і здійснення міжнародного військового співробітництва;
- користуватися технічними засобами навчання, довідковою літературою;
- організовувати та проводити військово-наукову та виховну роботу.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

1. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

навчальної дисципліни “ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ВІЙСЬКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА”

Зміст програми навчальної дисципліни “Інформаційно-аналітичне забезпечення міжнародного військового співробітництва” становить сутність інформаційної діяльності, що складається з інформаційної та інформаційно-аналітичної роботи, функції та алгоритми інформаційно-аналітичного забезпечення міжнародного співробітництва Міністерства оборони України та Збройних Сил України.

Теоретичні основи дисципліни складають базові знання: категоріального апарату міжнародних відносин і міжнародних організацій: інформація, міжнародна інформація, інформаційна діяльність, інформаційна робота, інформаційно-аналітична робота, інформаційно-аналітичне забезпечення, документознавство.

Тема 1. Теоретико-методологічні засади інформаційної та інформаційно-аналітичної роботи.

Теоретичні погляди на сутність інформації, інформаційної діяльності, інформаційної та інформаційно-аналітичної роботи.

Предмет та завдання навчальної дисципліни “Інформаційно-аналітичне забезпечення міжнародного військового співробітництва”. Інформація, її визначення, властивості та якості. Основні положення Закону України “Про інформацію” та їх врахування у практиці інформаційної діяльності у Збройних Силах України. Інформаційна діяльність, її основні складові.

Інформаційний та аналітичний рівні інформаційної діяльності.

Місце інформаційної роботи в практиці інформаційно-аналітичного забезпечення міжнародного військового співробітництва.

Інформаційно-аналітична робота, її місце у діяльності особового складу органів міжнародного військового співробітництва.

Критерії оцінки інформаційних та інформаційно-аналітичних продуктів. Інформаційне суспільство. Роль та місце інформаційних

технологій у сучасному суспільстві. Інформаційні системи, їх основні типи та процеси в них. Інформаційні системи у практиці військового управління та міжнародного військового співробітництва. Загальні принципи зберігання інформації. Бази та банки даних, системи управління ними, зберігання та обробки інформації в них. Інформаційні технології, їх види, складові та інструментарій обробки даних.

Методика обробки інформації. Робота з першоджерелами інформації: збір, узагальнення, систематизація, визначення якісних характеристик. Використання відкритих джерел інформації про країни-партнери, їх Збройні Сили та потенціал двостороннього співробітництва.

Методи первинного аналізу. Підготовка інформаційної довідки про зарубіжну країну, її державне та військове керівництво. Формування баз даних відомчої інформаційної системи. Розробка моделі бази даних відділу та управління органу міжнародного військового співробітництва. Виявлення та усунення суперечливої інформації. Порівняння різних джерел. Виявлення дезінформації.

Тема 2. Методика роботи з інформацією в практиці інформаційно-аналітичного забезпечення міжнародного військового співробітництва.

Види інформації та її джерела в інформаційно-аналітичному забезпеченні міжнародного військового співробітництва.

Розвідувальна та інша інформація про іноземні держави та їх збройні сили. Актуальна інформація для здійснення ефективного міжнародного співробітництва Міністерства оборони України та Збройних Сил України.

Планування роботи з інформацією. Пошук інформації, визначення релевантності, валідності та інших якостей.

Методика вивчення документів у практиці інформаційно-аналітичного забезпечення міжнародного військового співробітництва.

Особливості документальних джерел у системі міжнародного військового співробітництва. Техніка вивчення документів. Фіксація інформації, її документування.

Вивчення, аналіз та прогнозування військово-політичної обстановки з використанням методів прогнозування та моделювання у практиці інформаційно-аналітичного забезпечення.

Сутність, функції і роль аналізу військово-політичної обстановки.

Методи прогнозування та моделювання у практиці інформаційно-аналітичного забезпечення міжнародного співробітництва Міністерства оборони України та Збройних Сил України.

Сутність зміст та принципи інформаційно-аналітичної роботи в Збройних Силах України. Процес інформаційно-аналітичної роботи, його етапи та засоби. Основні вимоги до інформаційно-аналітичної роботи. Творчість у процесі інформаційно-аналітичної роботи. Стадії процесу творчого мислення та методи підвищення його ефективності.

Методи досліджень у інформаційно-аналітичній роботі та практиці інформаційно-аналітичного забезпечення міжнародного військового співробітництва.

Структура та зміст етапів дослідницького процесу. Загальні та спеціальні методи наукових досліджень в інформаційно-аналітичній роботі та практиці інформаційно-аналітичного забезпечення міжнародного військового співробітництва.

Методологічні основи передбачення та прогнозування в інформаційно-аналітичній роботі. Сутність, принципи, та фактори передбачення. Сутність прогнозування, його етапи та методи застосування. Непередбачувані ситуації та попередження в інформаційно-аналітичній роботі.

Методика вивчення та аналізу стану збройних сил іноземних держав, їх розвитку та реформування, інтегрованості у системах колективної безпеки, участі в миротворчій діяльності та операціях.

Тема 3. Аналітично-синтетична обробка інформації в інформаційно-аналітичній роботі та практиці інформаційно-аналітичного забезпечення міжнародного військового співробітництва

Аналітично-синтетична обробка вхідних документів.

Опис, індексування, узагальнення та аналітична обробка вхідних документів.

Класичні методи аналізу змісту документів: журналістський, біографічний, історичний.

Контент-аналіз як формалізований метод аналізу змісту документів.

Підготовка та використання вихідних інформаційно-довідкових та інформаційно-аналітичних документів у практиці діяльності органів міжнародного співробітництва.

Технологія вивчення, обробки та аналізу матеріалів друкованих та електронних засобів масової інформації іноземних держав, матеріалів самітів, міжнародних симпозіумів, конференцій, семінарів з проблематики міжнародної безпеки актуальних для інформаційно-аналітичного забезпечення міжнародного-військового співробітництва. Методика інформаційно-аналітичного дослідження.

Сутність, принципи та застосування системного аналізу при дослідженні проблем міжнародної безпеки

Класифікація систем та характеристика ефективної системи.

Елементи, етапи та процедури процесу системного аналізу в інформаційно-аналітичній роботі та практиці інформаційно-аналітичного забезпечення міжнародного військового співробітництва.

Моделювання розвитку воєнно-політичної обстановки та міжнародної кооперації у сфері національної безпеки та оборони.

Тема 4. Діяльність органів міжнародного співробітництва щодо інформаційно-аналітичного забезпечення міжнародного співробітництва Міністерства оборони та Збройних Сил України.

Загальна система інформаційно-аналітичного забезпечення МВС, підготовки та здійснення міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки.

Основні вимоги нормативно-правових документів щодо здійснення інформаційно-аналітичного забезпечення міжнародного співробітництва Міністерства оборони України та Збройних Сил України.

Опрацювання інформаційно-довідкових та інформаційно-аналітичних документів під час організації та проведення заходів міжнародного співробітництва.

Використання звітних документів та інформації про реалізацію досягнутих домовленостей та інші результати заходів міжнародного співробітництва для вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення МВС.

Інформаційно-аналітичне забезпечення підготовки національних контингентів та персоналу до миротворчої діяльності.

Інформаційно-аналітичне забезпечення під час міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки, підготовка матеріалів для партнерів та структур країн перебування.

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

навчальної дисципліни “АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО ВІЙСЬКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ СНД”

Зміст програми навчальної дисципліни “Актуальні аспекти міжнародного військового співробітництва України з країнами СНД” становлять основні напрями, стан, особливості та перспективи двостороннього співробітництва в оборонній та військовій сферах між Україною та країнами-учасницями Співдружності незалежних держав, Збройних сил України та країн-партнерів.

Теоретичне підґрунтя навчальної дисципліни становлять принципи і категорії міжнародного співробітництва у військовій сфері; законодавчі акти нормативно-правові документи щодо співробітництва у військовій сфері.

Тема 1. Безпекове середовище на теренах Співдружності незалежних держав та основи взаємодії країн-учасниць СНГ в оборонній сфері.

Фактори, що зумовлюють перспективи взаємодії України з учасниками СНД у сфері безпеки та оборони, двостороннього та регіонального співробітництва збройних сил.

Виклики та загрози національній безпеці України та держав СНГ: загальні та специфічні.

Підходи країн-учасниць СНГ до трансформації оборонної сфери та збройних сил: аналогічність та розбіжності.

Проблеми модернізації збройних сил країн-членів СНД та позиції України на ринку озброєнь та бойової техніки СНД.

Перспективи регіонального лідерства України у воєнно-політичній, воєнно-економічній та військово-технічній сферах. Стан двостороннього співробітництва в оборонній та військовій сферах з Молдовою, Грузією та Азербайджаном.

ГУАМ. Підстави уроки створення та функціонування регіонального об'єднання. Багатостороннє воєнно-політичне та військове співробітництво в рамках ГУАМ.

Стан та перспективи з оборонним та військовим відомствами Республіки Молдова та Республіки Азербайджан.

Особливості взаємин Грузії з СНД. Стан та перспективи з оборонним та військовим відомствами Грузії.

Проблеми розв'язання заморожених конфліктів на території колишнього СРСР, взаємодії оборонних відомств та збройних сил країн СНД у забезпеченні миру та безпеки на теренах колишнього СРСР та миротворчій діяльності. Аспекти подолання міждержавних та внутрідержавних протиріч та збройного протистояння. Участь збройних сил країн СНД у миротворчій діяльності на теренах колишнього СРСР.

Співробітництво Міністерства оборони України та Збройних Сил України з оборонними та військовими відомствами країн СНД з миротворчих питань. Спільна участь в операціях з підтримання миру і безпеки на теренах колишнього СРСР та інших регіонах світу.

Тема 2. Взаємини України в оборонній сфері та міжнародне військове співробітництво з країнами СНД, що входять до Організації Договору про колективну безпеку та середньоазіатськими країнами СНД.

Організація Договору про колективну безпеку і Україна: перспективи співробітництва. Геополітична боротьба провідних сил світу за вплив та контроль над регіонами колишнього СРСР. Історично-цивілізаційні підстави утворення воєнно-політичного союзу та національні інтереси в сфері безпеки та оборони держав-членів ОДКБ. Загальні загрози та виклики.

Участь збройних сил держав-членів ОДКБ в спільному захисті кордонів, антитерористичній діяльності, боротьбі з сепаратизмом та транснаціональною злочинністю. Стан та перспективи співробітництва України та її Збройних Сил з ОДКБ, Об'єднаним штабом та Колективними силами оперативного реагування ОДКБ.

Історія, стан та перспективи воєнно-політичного, військового та співробітництва з оборонним відомством та Збройними силами Російської Федерації. Нормативно-правові засади та етапи становлення стратегічного партнерства України та Російської Федерації в оборонній сфері. Основні воєнно-політичні заходи та перспективи розвитку відносин оборонних відомств двох країн.

Відносини України та Російської Федерації навколо Криму та базування Чорноморського флоту. Співробітництво Військово-Морських Сил України та Чорноморського флоту ВМС Російської Федерації. Участь у двосторонніх та багатонаціональних навчаннях, безпекових ініціативах та операціях.

Стан та перспективи українсько-російського військово-технічного співробітництва, його історичне та воєнно-економічне підґрунтя. Перспективи збереження та розвитку воєнно-економічної кооперації. Порівняльна характеристика позицій України та Росії на ринках озброєння та військової техніки. Перспективи кооперації у виробництві та експорті озброєння, подолання негативних наслідків конкуренції.

Стан та перспективи співробітництва оборонних відомств та збройних сил України та Росії щодо переозброєння, технічного обслуговування та сприяння модернізації існуючих та розробки нових зразків озброєння та військової техніки.

Історія, стан та перспективи воєнно-політичного, військового та воєнно-технічного співробітництва з оборонним відомством та Збройними силами Республіки Білорусь.

Історія, стан та перспективи воєнно-політичного співробітництва з Міністерством оборони Республіки Білорусь. Побратимські відносини військових угруповань двох країн.

Історія, стан та перспективи воєнно-політичного, військового та співробітництва з оборонним відомством та збройними силами інших держав-членів ОДКБ (Вірменії, Казахстану, Киргизстану, Таджикистану) та позаблокових середньоазійських країн-членів СНД (Узбекистану та Туркменістану).

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

навчальної дисципліни “УКРАЇНА В СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ”

Зміст навчальної дисципліни “УКРАЇНА В СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ” становить розкриття тенденцій та механізмів формування та реалізації зовнішньої політики України на сучасному етапі, а також визначення місця та ролі України в сучасній світовій політиці, дослідження потенціалу для реалізації зовнішньополітичних завдань в сучасній системі міжнародних відносин.

Теоретичну основу навчальної дисципліни становлять концепції «стратегічного партнерства», «багатовекторності», «нейтралітету» та «позаблоковості», «рівновіддаленості», «рівнонаближеності», «Великої Європи», «євроатлантичної інтеграції», «євразійської інтеграції» в зовнішній політиці України.

Тема 1. Тенденції світової політики та місце України в ній.

Регіональні та глобальні тенденції міжнародних відносин. Геополітичне середовище та фактори формування зовнішньополітичної стратегії України. Національні інтереси України (зовнішній аспект).

Нормативно-правова база зовнішньополітичної діяльності УРСР.

Механізм формування й реалізації зовнішньої політики України.

Тема 2. Відносини України з Російською Федерацією та політика України щодо пострадянського простору.

Відносини України з Російською Федерацією та політика України щодо пострадянського простору. Роль і місце України і Росії в зовнішньополітичних стратегіях цих країн. Співвідношення інтересів України та Росії щодо одна одної.

Політична складова взаємодії України та Росії (співвідношення регіональних політик України та РФ, підходи України та РФ до інтеграційних процесів в Європі та на пострадянському просторі, проблема перебування ЧФ РФ на території України, проблема делімітації і демаркації кордонів в українсько-російських відносинах тощо).

Економічна взаємодія України та Росії. Інтереси України щодо співробітництва на пострадянському просторі. Участь України в інтеграційних проектах на пострадянському просторі (СНД, ЄврАзЕС, СЕП,

ОДКБ, ГУАМ, ОДЕР-ГУАМ). Пріоритетні двосторонні відносини України з країнами пострадянського простору.

Тема 3. Європейська політика України та українсько-американські відносини.

Україна в стратегії ЄС. Інтереси України щодо ЄС. Нормативно-правова база взаємин України та ЄС. Основні напрямки взаємодії України та ЄС. Економічні взаємини України та ЄС та окремими країнами Європи.

Інтереси США щодо України. Інтереси України щодо США. Етапи відносин України та США. Основні напрямки та перспективи співпраці України та США. Економічна взаємодія України та США, фактори, що сприяють та перешкоджають ефективній співпраці.

Перспективні проекти співробітництва України із ЄС та США, умови налагодження ефективної співпраці.

Тема 4. Проблеми безпеки та роззброєння у зовнішній політиці України.

Основні проблеми безпеки України (зовнішній аспект) та механізми її гарантування. Підходи України щодо реформування сучасної системи європейської безпеки. Відносини Україна – НАТО. Безпекова взаємодія України та ЄС. Відносини Україна – ОБСЄ (процес Корфу).

Питання звичайних озброєнь в зовнішній політиці України (ДЗЗСЄ, роззброєння). Потенціал України у військово-технічному співробітництві та торгівлі озброєннями.

Миротворча діяльність України.

Тема 5. Енергетична проблематика в зовнішній політиці України.

Енергетична проблематика в зовнішній політиці України. Інтереси України в сфері енергетичної безпеки. Особливості взаємодії в газовому трикутнику ЄС – Росія – Україна. Участь України в регіональних енергетичних проектах РФ та ЄС. Ядерна складова енергетичної взаємодії України. Участь України в проектах транспортування та постачання нафти. Проекти постачання та виробництва ядерного палива, участь України в них.

Тема 6. Місце України в авіаційному та космічному співробітництві в Європі та світі.

Аналіз основних гравців в авіаційній та космічній сфері в Європі та світі. Потенціал України авіаційній та космічній галузі. Основні проекти міжнародної співпраці України в авіаційній та космічній галузях.

Тема 7. Місце України на світових та регіональних ринках в галузі металургії, сільського господарства, легкої промисловості, в сфері злиття та поглинань, на фінансових ринках.

Місце України на металургійному ринку світу. Особливості участі України в проектах в галузі легкої промисловості. Україна на світовому аграрному ринку. Проблематика взаємодії України із світовими фінансовими структурами. Україна в сфері злиття та поглинань на світових та регіональних фінансових ринках.

Тема 8. Основні економічні та бізнесові проекти України в регіонах Центральної та Східної Європи, Чорноморського регіону.

Концепція «регіонального лідерства» в зовнішній політиці України. Ініціативи України щодо регіональної інтеграції в ЦСЄ, Чорноморському регіоні. Участь України у діяльності ОЧЕС. Основні форми взаємодії з країнами Балкан. Дунайська проблема в зовнішній політиці України.

Місце країн ЦСЄ в європейській політиці України. Українсько-польські відносини. Українсько-румунські відносини. Українсько-турецькі відносини.

Перспективі проекти для України в ЦСЄ, Чорноморському, Чорноморсько-Каспійському регіоні.

Тема 9. Існуючі та потенційні проекти України в Азії, Африці та Латинській Америці.

Інтереси України щодо країн Азії, Африки та Латинської Америки. Пріоритетні напрямки взаємин України в Азії (Китай, Японія, Індія тощо). Позиція України щодо близькосхідного врегулювання, іранського та афганського питань в сучасних міжнародних відносинах. Взаємини України з країнами Близького Сходу та Перської затоки. Пріоритетні напрямки взаємодії України з країнами Африки. Пріоритетні напрямки взаємодії України з країнами Латинської Америки.

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

навчальної дисципліни “МІЖНАРОДНА ТА ЄВРОПЕЙСЬКА БЕЗПЕКА”

Зміст навчальної дисципліни “Міжнародна та європейська безпека” полягає у вивченні сутності та змісту міжнародної безпеки, ролі і місця України в системі гарантування безпеки.

Теоретичну основу навчальної дисципліни становлять поняття “міжнародна безпека”, концепції Вестфальського миру, ялтинсько-потсдамської системи міжнародної безпеки, місце НАТО в гарантуванні міжнародної безпеки в сучасних умовах.

Тема 1. Еволюція формування системи міжнародної безпеки

Поняття “міжнародна безпека”, різні підходи до її сутності. “Вестфальський мир” та зародження первісних обрисів європейської безпеки. Версальсько-Вашингтонська система міжнародної безпеки. Особливості та стрижневі елементи ялтинсько-потсдамської системи міжнародної безпеки.

Тема 2. Теоретичні засади міжнародної безпеки у новітній час

Руйнація Ялтинсько-Потсдамської системи МВ на межі 80-90-х рр. ХХ ст. Поняття кооперативної безпеки. Акцентуалізація “людського виміру” у міжнародній безпеці. “Людська безпека” Концепція “демократичного світу” у міжнародній безпеці.

Тема 3. Стратегічний зміст доктрини “розширення” в сучасних геополітичних умовах.

“Три хвили” розширення НАТО 1999-2009: компаративний аналіз американських та європейських інтересів. Стратегічні плани США після фактичного завершення розширення НАТО на Схід.

Тема 4. Особливості боротьби з міжнародним тероризмом на початку ХХІ століття.

Спроби теоретичного визначення поняття “міжнародний тероризм”. Рушійні сили “міжнародного тероризму” на межі ХХ-ХХІ століть. Попередні підсумки діяльності міжнародної “антитерористичної коаліції”.

Тема 5. Діяльність ОБСЄ та проблема її вдосконалення

Механізми втілення кооперативної безпеки. ОБСЄ як головний інструмент реалізації концепції кооперативної безпеки. Шляхи удосконалення та розвитку заходів зміцнення довіри і безпеки наприкінці ХХ – поч. ХХІ ст. “Проблемні” питання у діяльності ОБСЄ на сучасному етапі.

Тема 6. Неконтрольована міграція як один з нових викликів міжнародній та європейській безпеці.

Причини та динаміка сучасних міграційних потоків. Регіональні особливості міграції. Досвід регулювання міграційних процесів у провідних європейських країнах. Проблема нелегальної міграції у контексті національної безпеки України.

Тема 7. Питання війни та миру в сучасних історичних умовах

Проблема війни та миру як ключова проблема МВ. Різні підходи до визначення категорії “війна”. Особливості “холодної війни” у ХХ ст. з точки зору її цілей, завдань, засобів ведення тощо. Новий вимір війни та миру в умовах глобалізації.

III. ЛІТЕРАТУРА

1. Література з навчальної дисципліни “ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ВІЙСЬКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА”:

1. Багатуров А. Л., Косолапов Н. А., Хрусталеv М. А, Очерки теории и политического анализа международных отношений. М., 2002.
2. Боришполец К.П. Методы политических исследований. М., 2005
3. Дегтяр А.О. Удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності місцевих органів державної влади. УДК 352/354 (477);
http://archive.nbuv.gov.ua/portal/SOC_Gum/Ptdu/2010_1/files/PD110_22.pdf
4. Доронин А.И., "Бизнес-разведка": Информационно-аналитическая работа: обработка материалов СМИ, Agentura.ru:
<http://agentura.ru/library/analit-prensa/?print=Y>
5. Дрешпак В.М., Брус Т.М., Тинкован О.В. та ін. Інформаційно-аналітичне забезпечення органів місцевої влади: Навч. посіб. – Д.: ДРІДУ НАДУ, 2007. – 160 с.
6. Закон України про інформацію № 2657-ХІІ із змінами // www.rada.gov.ua
7. Закон України про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки № 537-V // www.rada.gov.ua
8. Зильберт Б.А. Социопсихолингвистическое исследование текстов радио, телевидения, газеты. Саратов, 1986

9. Иванов В.Ф. Контент-анализ: методология і методика дослідження: Навч. посібник. К.: ІСДО, 1994.
10. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління. // http://www.vuzlib.net/strat_upr/54.htm
11. Кузнецов И.Н. Информация: сбор, защита, анализ. Учебник по информационно-аналитической работе. М., «Яуза», 2001, <http://www.eartist.narod.ru/text/21.htm>
12. Курносков Ю.В. Конотопов П. Ю. Аналитика. Методология, технология и организация информационно-аналитической работы. М, 2004
13. Леонов Н.С. Информационно-аналитическая работа в загранучреждениях. М., 1996
14. Мангейм Джарол Б, Рич Ричард К. Политология. Методы исследования. М.: Издательство «Весь мир» 1997.
15. Манойло А.В., Петренко А.И., Фролов Д.Б. Государственная информационная политика в условиях информационно-психологической войны. М.: Горячая линия - Телеком, 2003.
16. Плэтт Вашингтон. Стратегическая разведка. Основные принципы. М., 1997.
17. Политический процесс: основные аспекты и способы анализа. Сборник учебных материалов. Под ред. Мелешкиной Е.Ю. Издательский дом Инфра-М», Издательство «Весь Мир», 2001
18. Почепцов Г. Г. Стратегический анализ, М.: 2004
19. Почепцов Г.Г., Чукут С.А. Інформаційна політика. Навч. посіб. К.: Вид-во "Знання", 2006. - 665 с.
20. Пушкашу Д.И. Информационно-аналитическая работа как процесс семантической обработки данных: <http://www.collegian.ru/index.php/tiara/2002/28-2008-07-27-19-42-52.html>
21. Райков А.Н. Информационно-аналитические технологии для федеральных органов исполнительной власти, http://regionstudy.narod.ru/Region_Department/InfAnalit/Raykov.htm
22. Семёнов Б.М. Особенности информационно-аналитической работы государственных структур в области внешней политики. М.: 2003
23. Симонов К.В. Политический анализ. Учебное пособие. М., 2002
24. Спицнадель В.Н. Основы системного анализа. Учебное пособие. Санкт-Петербург, издательский дом «Бизнес-пресса», 2000.
25. Туронок С. Г. Политический анализ, М.: «ДЕЛО», 2005.
26. Чечетова Н.Ф., Лелюк Н.Є. Сутність та завдання інформаційно-аналітичного забезпечення муніципального управління. ХНАМГ: УДК 35.078.3
27. Шалак В. И. Современный контент-анализ. М., 2004
28. Шенк Р. Обработка концептуальной информации. М., 1980

Джерела в Інтернет:

1. www.mfa.gov.ua — Міністерство закордонних справ України.
2. www.mil.gov.ua — Міністерство оборони України.
3. www.fpri.kiev.ua — Інститут зовнішньої політики Дипломатичної академії при МЗС України.

4. www.niss.gov.ua — Національний інститут стратегічних досліджень при Президентіві України.

5. nomos.com.ua — Центр содействія изучению геополитических проблем и евроатлантического сотрудничества Черноморского региона.

2. Література з навчальної дисципліни “АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО ВІСЬКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА З КРАЇНАМИ СНД ”:

1. Аналитический доклад «Десятилетие Договора о коллективной безопасности и задачи на перспективу» // <http://www.dkb.gov.ru>

2. Армия России: состояние и перспективы.// Под редакцией Яновского Р.Г., Дерюгина Ю.И., Серебрянникова В.В. - М.: РИД ИСПИ РАН, 1999.

3. Архангельский А.В. Международно-правовые основы обеспечения коллективной безопасности государств-членов СНГ: дис. канд. юрид. наук. М., 2003.

4. Барбе Э., Саинз Н. Постсоветское пространство: лаборатория СБСЕ/ОБСЕ.// Международный опыт разрешения этнических конфликтов./ Общая редакция Коппитерс Б., Ремакль Э., Зверев А. М. Весь мир, 1997.

5. Бельянинов А.Ю. Военно-техническое сотрудничество и интеграционные процессы в оборонно-промышленном комплексе России. - М., 2003.

6. Блищенко И. П. Международно-правовые проблемы государств, входящих в СНГ// Московский журнал международного права № 1,1997.

7. Бордюжа Н.Н. Организация Договора о коллективной безопасности // Международная жизнь, 2005, № 2.

8. Булыгин А.Н. Международно-правовые основы военного сотрудничества в рамках Содружества независимых государств: автореф: дис. канд. юрид. наук: М., 2002.

9. Гарнетт Ш.У. Искушение интеграцией. Россия и ее соседи. М., 1995.

10. Декларация государств-участников Договора о коллективной безопасности от 10.02.1995 // www.dkb.gov.ru

11. Декларация государств-членов ОДКБ о дальнейшем совершенствовании и повышении эффективности деятельности организации // <http://www.dkb.gov.ru>

12. Договор об образовании Сообщества России и Белоруссии от 2 апреля 1996 г. Собрание законодательства Российской Федерации, 1996.

13. Договор о коллективной безопасности от 15.05.1992 // <http://www.dkb.gov.ru>

14. Договор о сотрудничестве государств-участников Содружества независимых государств в борьбе с терроризмом от 04.06.1999// Содружество. Информационный вестник Совета глав государств и Совета глав правительств СНГ № 2 (32).

15. Доклад Группы высокого уровня по угрозам, вызовам и переменам // <http://www.un.org/russian/secureworld/report.htm>

16. Егозарьян В.В. Военно-политическое сотрудничество России со странами СНГ как фактор интеграции. М., 2001.

17. Захаров В.М. Характер военной опасности для Российской Федерации в складывающейся системе международных отношений// Стратегическая стабильность № 2, 2001 г.
18. Иванченко А.Ю. Международно-правовое положение воинских формирований и военнослужащих вооруженных сил Российской Федерации, находящихся на территории государств-участников СНГ: дис. канд. юрид. наук. М., 2000.
19. Кандауров С. ВТС стран СНГ со странами дальнего зарубежья.// «Экспорт вооружений», 1999, №3.
20. Концепция военно-технического сотрудничества Российской Федерации с государствами участниками Договора о коллективной безопасности от 15 мая 1992 г.
21. Кенжетаяев М. ВТС республики Казахстан, перспективы и структура.// «Экспорт вооружений», 1998, №5.
22. Коллективные силы оперативного реагирования ОДКБ // http://www.rian.ru/defense_safety/20090614/174337500.html
23. Концепция коллективной безопасности государств — участников Договора о коллективной безопасности // <http://www.dkb.gov.ru>
24. Косилкин С.В. Правовой статус интеграционных объединений государств-участников СНГ: дис. канд. юрид. наук. М., 2003.
25. Лапенко М.В. Некоторые аспекты военного сотрудничества на постсоветском пространстве, Военно-исторические исследования в Поволжье / Выпуск 7, Саратов, 2006 г.
26. Лященко В.П. Торговля оружием: организация, экономика, мировая конъюнктура и международные тендеры. М., 2004.
27. Мантусов В.Б. Основные проблемы и механизмы интеграционного внутрирегионального сотрудничества в СНГ: дис. экон. наук. М., 2002.
28. Меморандум о повышении эффективности Договора о коллективной безопасности от 15 мая 1992 г. и его адаптации к современной геополитической ситуации // <http://www.dkb.gov.ru>
29. Моисеев Е.Г. Правовой статус СНГ. М., 1995.
30. Моисеев Е. Г. Международно-правовые основы сотрудничества стран СНГ.-М., 1997.
31. Никитин А.И. и др. Миротворческие операции в СНГ. Международно-правовые, политические, организационные аспекты. Серия «Научные доклады» № 65. М.: Московский общественный фонд; Центр политических и международных исследований, 1998.
32. Основные направления углубления военного сотрудничества государств — участников ДКБ и План их реализации // <http://www.dkb.gov.ru>
33. Основные положения коалиционной стратегии государств-участников ДКБ // <http://www.dkb.gov.ru>
34. План коллективных действий государств членов Организации Договора о коллективной безопасности по реализации Глобальной контртеррористической стратегии ООН на 2008-2012 гг. // <http://www.dkb.gov.ru>

35. Положение о порядке принятия и реализации коллективных решений на применение сил и средств системы коллективной безопасности государств участников ДКБ // <http://www.dkb.gov.ru>

36. Протокол о порядке формирования и функционирования сил и средств системы коллективной безопасности государств-участников ДКБ // <http://www.dkb.gov.ru>

37. Протокол о продлении Договора о коллективной безопасности от 15 мая 1992 года // <http://www.dkb.gov.ru/start/index.htm>

38. Рева С.И. Антитеррористическое сотрудничество в условиях глобализации: На материалах государств Центральной Азии. Бишкек: Изд-во КРСУ, 2007.

39. Решение Совета коллективной безопасности «Об основных направлениях диалога и взаимоотношений Организации Договора о коллективной безопасности с Организацией Североатлантического Договора» // <http://www.dkb.gov.ru>

40. Соглашение об образовании Содружества Независимых Государств (1991) // <http://cis.minsk.by>

41. Соглашение о миротворческой деятельности Организации Договора о коллективной безопасности // <http://www.dkb.gov.ru>

42. Стратегия национальной безопасности Российской Федерации до 2020 г. // <http://www.scrf.gov.ru/documents/99.html>

43. Стрежнева М.В. ЕС и СНГ: сравнительный анализ институтов. -М, 1999.

44. Ткаченко С.Л. и Петерманн С. Сотрудничество стран СНГ в военной сфере и фактор НАТО. СПб.: Издательство Санкт-Петербургского университета, 2002.

45. Устав Организации Договора о коллективной безопасности (ОДКБ) // <http://www.dkb.gov.ru>

46. Устав Содружества независимых государств от 22 января 1993 г. Российская газета. 1993. - 12 февр.; Вестник Межпарламентской Ассамблеи государств - участников СНГ № 2, 1993.

47. Шапиро Н. Интеграция стран СНГ: политический и экономико-теоретический аспект // Мировая экономика и международные отношения № 7, 2000.

48. Шумский Н. Интеграция в Содружестве Независимых Государств: проблемы и перспективы // Мировая экономика и международные отношения № 11, 1999.

Джерела Інтернет:

1. Інтернет-портал СНД (Розділ “Воєнне співробітництво”) - <http://e-cis.info/page.php?id=8622>

2. Інтернет-портал ОДКБ - <http://odkb-csto.org/>

3. Веб-сайт Міністерства оборони Російської Федерації - <http://mil.ru/>

4. Веб-сайт Міністерства оборони Республіки Білорусь - <http://www.mil.by/>

5. Веб-сайт Міністерства оборони Республіки Молдова - <http://www.army.md/>

6. Веб-сайт Міністерства оборони Республіки Казахстан - <http://www.mod.gov.kz/>
7. Веб-сайт Міністерства оборони Республіки Вірменія - <http://www.mil.am/>
8. Веб-сайт Міністерства оборони Республіки Киргизстан - <http://www.mil.kg/>
9. Веб-сайт Исполнительного комитета СНГ // <http://cis.minsk.by>
10. Веб-сайт Информационного агентства «24.kg» // <http://www.24.kg>
11. Веб-сайт Международного института стратегических исследований // <http://www.iiss.org/shangri-la.php>
12. Веб-сайт ОДКБ // <http://www.dkb.gov.ru>

3. Література з навчальної дисципліни “УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ”:

1. Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин: підручник / В.А.Манжола, В.Ю. Константинов, С.В. Андрущенко та ін.; кер.авт.кол. В.А. Манжола; за ред. Л.В. Губерського. — К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. — 512 с.
2. Андрущенко (Гринько) С.В. Україна в сучасному геополітичному середовищі. — К.: Логос, 2005. — 286 с.
3. Безпека: міжнародні та національні аспекти (аналітична доповідь УЦЕПД) // Національна безпека і оборона. - 2000. - № 7
4. Бойко З. М. Економічна дипломатія як складова гарантування безпеки країни // Стратегічні пріоритети. — 2010. — №2. — С.151-157. — Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/2010_2-15.pdf
5. Бучик В. С. Інституційне забезпечення реалізації спільної безпекової політики Європейського Союзу // Стратегічні пріоритети. — 2010. — №3. — С.18-22. — Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/2010_3-16.pdf
6. Власюк О.С., Прейгер Д.К. Сучасна зовнішня енергетична політика Російської Федерації та її вплив на енергобезпеку України // Стратегічна панорама. — 2010. — №1. — С.17-26. — Режим доступу: www.niss.gov.ua/public/File/StPan10_1_05_07.pdf
7. Гавриш О.В. Сучасна еволюція відносин США і Росії: вплив на національну безпеку України // Стратегічні пріоритети. — 2010. — №1. — С.123-127.— Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/2010_1-14.pdf
8. Гаряча Ю. П. Нові ініціативи ЄС у сфері правового регулювання енергетичних відносин: актуальні питання для України // Стратегічні пріоритети. — 2010. — №1. — С.147-152. — Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/2010_1-14.pdf
9. Гончар М. Наслідки Харківських домовленостей з Росією для реалізації євроінтеграційного курсу України // International Review. — 2010. — № 3. — С. 36-47
10. Гончарук А. Україна-Китай: нереалізовані можливості та невтрачені перспективи // Політика і час. - 1999. - №2. - С.46-52

11. Горбулін В.П., Шевцов А.І. Шляхи зміцнення національної безпеки України // Стратегічна панорама. — 2010. — № 1. — С.6-16. — Режим доступу: www.niss.gov.ua/public/File/StPan10_1_05_07.pdf
12. Європейська інтеграція України: поточна ситуація, завдання та пріоритети державної політики: матер. засід. «круглого столу» / за заг. ред. О. В. Снігир ; авт. аналіт. доп. Микал О. К., Гаряча Ю. П., Гуцал С. А. — К. : НІСД, 2010. — 64 с. — Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/2010_2-15.pdf
13. Єльченко В. Українсько-російські відносини: прагматизм стратегічного партнерства / Зовнішні справи. — 2010. — №9. — Режим доступу: <http://uaforeignaffairs.com/article.html?id=554>
14. ЄС – Україна – Росія. – Матеріали міжнародної конференції. – Актуальні проблеми міжнародних відносин. – Випуск 62. – Частина 1.
15. Зленко А. Зовнішньополітична стратегія і дипломатія України: підручник / за ред. В.А. Манжоли. — К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. — 379 с.
16. Зовнішня політика України: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / За ред. Г.М.Перепелиці. – К.:ВД «Стилос», видання 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 років.
17. Зовнішня політика України на сучасному етапі // Національна безпека і оборона. — 2010. — № 2. — Режим доступу: http://www.uceps.org/ukr/files/category_journal/NSD113_ukr.pdf
18. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО: інтеграційні перспективи України. - К.: Інститут Євро-атлантичного співробітництва, 2003.
19. Манжола В.А., Вдовенко В.М. Нейтралітет та позаблоковість у європейській системі міжнародних відносин : Монографія. — К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. — 167 с.
20. Марущак Ю. Вишеградська група: можливості та перспективи співпраці з Україною // International Review. — 2010. — № 2. — С. 40-49
21. Міжнародні відносини та світова політика: підручник / кер.авт.кол. В.ЮКрушинський, за ред. В.А. Манжоли. — К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. — 863 с.
22. Нариси з історії дипломатії України / Під ред. Смоля В.А. - К.: Альтернативи, 2001.
23. Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001) / Під ред. Литвина В.М. - К.: Альтернативи, 2001.

4. Література з навчальної дисципліни “МІЖНАРОДНА ТА ЄВРОПЕЙСЬКА БЕЗПЕКА”:

1. Быстрова Н. Е. СССР и проблема создания безъядерных зон в Европе (середина 50-х-конец 80-х гг.) / Рос. АН, Ин-т рос. истории. - М. 1995.
2. Быстрова Н.Е. СССР и формирование военно-блокового противостояния в Европе (1945-1955 гг.) – М., 2007.
3. Валлерстайн И. Конец знакомого мира. Социология XXI века (Пер. с англ.) / Под ред. В.Л. Иноземцева. М., 2004.

4. Віднянський С. В., Мартиной А. Ю. Еволюція зовнішньої політики України (1991 - 2006 рр.) // Український історичний журнал. - 2006. -№4.
5. Галака С.П. Проблема нерозповсюдження ядерної зброї у міжнародних відносинах: Монографія. – К., 2002.
6. Глобалізація і безпека розвитку: Монографія / О. Г. Білорус, Д. Г. Лук'яненко та ін.; Керівник АТВТ. Колективу і наук. Ред. О. Г. Білорус. – К., 2001.
7. Демчук П. О. Міжнародні відносини та проблеми євроатлантичної інтеграції. – К., 2004.
8. Зовнішня політика України – 2011: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / За ред. Г.М.Перепелиці. – К.:ВД «Стилос», 2012.
9. Загорский А.В. Хельсинский процесс. – М., 2005.
10. Итоговый документ Венской встречи государств-участников Совецания по безопасности и сотрудничеству в Европе // Международные акты о правах человека: Сб. документов. — М., 2000.
11. Кашлев Ю. Общеввропейский процесс: вчера, сегодня, завтра. - М.1990.
12. Кокошин А.А. В поисках выхода. Военно-политические аспекты международной безопасности. М.1989.
13. Конфликты в послевоенном развитии восточноевропейских стран : [Сб. ст.] / - М. : ИСБ, 1997.
14. Косолапов Н.А. Сила, насилие, безопасность: современная диалектика взаимосвязей // Мировая экономика и международные отношения. -1992.-№11.-С. 6-15.
15. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО. Інтеграційні перспективи України. Аналітичне дослідження. - К., 2007.
16. Манжола В.А., Вдовенко В.М. Нейтралітет та позаблоковість у європейській системі міжнародних відносин : Монографія. — К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. — 167 с.
17. Международные отношения: теории, конфликты, организации: Учебное пособие / Под ред. проф. П. А. Цыганкова. – М., 2004.
18. Мерніков Г. І. Політика національної безпеки України та країн-сусідів: спільні інтереси і розходження, висновки для України // Стратегічні пріоритети. — 2010. — №3. — С.65-75. — Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/2010_3-16.pdf
19. Міжнародні відносини та світова політика: підручник ./ кер.авт.кол. В.Ю. Крушинський; за ред. В.А.Манжоли. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». 2010.
20. Овчар І. В. Політико-правові засади українсько-російських відносин у межах Співдружності Незалежних Держав // Стратегічні пріоритети. — 2010. — №3. — С.53-57. — Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/2010_3-16.pdf
21. Панарин А. Стратегическая нестабильность в XXI веке. М.: Алгоритм, 2003.
22. Парахонський Б.О., Яворська Г.М. Концептуальні засади зовнішньополітичної стратегії України.- К.: НІСД, 2011.

23. Прохожев А.А. Национальная безопасность: основы, теория, сущность, проблемы. М.: Издательство РАГС, 1996.

24. Розширення Європейського Союзу: вплив на відносини України з центральноєвропейськими сусідами. Інститут регіональних та євроінтеграційних досліджень "Єврорегіон Україна". - К., 2004.

25. Рощин А.А. Международная безопасность и ядерное оружие. - М.1979.

26. Салобай В. Україна в системі міжнародних відносин. Становлення незалежної міжнародної політики - К., 1994.

27. Сучасні виклики безпеці України // Національна безпека і оборона. — 2009. — № 2. — Режим доступу:

http://www.uceps.org/ukr/files/category_journal/NSD106_ukr.pdf

28. Устав Организации за демократию и экономическое развитие - ГУАМ (ОДЭР-ГУАМ) // www.guam.org.ua

29. Чекаленко Л. Зовнішня політика і безпека України. Людина – Суспільство – Держава – Міжнародні структури : Монографія / Рада нац. безпеки і оборони України. Нац. інст-т проблем між нар. безпеки; За заг. Ред. С.І,Пирожкова - К.: НІМПБ, 2004. – 352 с.

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри зарубіжної воєнної інформації, протокол № 6 від 12 11 2013 р.

Начальник кафедри зарубіжної воєнної інформації

Я.М. ЖАРКОВ

“13” 11 2013 року

Розглянуто та ухвалено на засіданні Вченої ради військового гуманітарно-лінгвістичного факультету, протокол № 4 від 17 12 2013 р.

Начальник військового гуманітарно-лінгвістичного факультету

полковник

Ю.В. ДУЛІЧ

“17” 12 2013 року